

1/2014

BRNEŇNSKY' EVANGELICKY' ME'SI'CŇNÍK

SETKÁVÁNÍ

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Kateřina Rybáriková
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Hauserová, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Marta Vařílková

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatelé: Pavel Kašpar a Marta Židková
kurátor: Miroslav Maňák, past. pracovnice: Jana Kašparová

Diakonie ČCE – středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2014 (XVI). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 12 Kč. Roční předplatné 120 Kč, sponzorské 150 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.

Milí čtenáři!

Začínáme šestnáctý ročník našeho časopisu. Po tolika letech jsme si patrně už zvykli, že vždy koncem (výjimečně i začátkem) každého měsíce se v kostele objeví nové číslo SETKÁVÁNÍ. Chtěli bychom poděkovat všem věrným i příležitostným čtenářům za přízeň a předplatné, díky němuž je vydávání časopisu jen mírně ztrátové. Největší cenu má asi časopis pro ty, kteří se zajímají o dění v našich sborech, nemohou se všeho účastnit, ale díky našemu časopisu se o mnohém dění alespoň dozví. Najdeme zde poměrně podrobnou kroniku sborového dění v našich sborech, která se možná jednou bude hodit, až bude někdo pátrat, čím naše sbory v těchto letech žily, o čem se diskutovalo, co jsme četli, kam jsme cestovali, zač jsme se modlili a co nás v bibli oslovovalo. Máte-li ještě doma starší čísla a ročníky, může to být po letech zajímavé čtení.

O mnohém už jsme za těch patnáct let napsali, a tak pro nás nebylo snadné najít ještě nějaká nová témata a rubriky. Během ledna se budou všechny naše sbory zamýšlet nad svou budoucností. Ať už povolební tanečky kolem církevních restitucí dopadnou jakkoli, je jasné, že nás čeká v daleko větší míře samofinancování. Až dosud si sbory hradí zhruba polovinu svých každoročních nákladů. Není to však jen otázka peněz. Bude třeba se zamyslet do daleko větší hloubky. Co mohou a chtějí naše sbory lidem nabídnout? Kolik jsme ochotni sboru věnovat času a peněz? Kolik potřebujeme profesionálních a kolik laických kazatelů a kde? Které budovy jsou zbytečné a nevyužité? Jak změnit negativní pohled společnosti na církve? Kolik prostředků můžeme nasměrovat na Diakonii, aniž bychom tím ohrozili vlastní službu a život našich sborů? Budeme umět svěřené finanční prostředky moudře investovat a do čeho? Bude moudřejší zvýšit odvody pro platy kazatelů skokově nebo povlovně? Odpovědi na tyto otázky by měl dát synod, ale nejprve je třeba o nich hovořit ve sborech, staršovstvech a na seniorátních setkáních. A chceme o nich diskutovat také na stránkách SETKÁVÁNÍ - první kapitoly tohoto rozhovoru najdete již v tomto čísle v rubrice ANKETA.

Protože v roce 2018 ke stému výročí sloučení našich církví a vzniku ČCE má vyjít nový zpěvník, chceme vám představit ukázky nových písní, které vybrala zpěvníková komise. Nově se objeví rubrika Církev na očích, v níž chceme přiblížit službu kazatelů a laických pracovníků mimo sborové dění. Například v armádě, vězeňství, sdělovacích prostředcích atd. Uvědomujeme si ještě, že před čtvrtstoletím by na toto téma nebylo nejen o čem psát, ale že by se o tom psát dokonce nesmělo?

Budeme pokračovat v krátkých článkách o evangelických modlitebnách v brněnském seniorátu a jedna se vždy objeví na titulní stránce obálky. Za tyto originální kresby vdčíme sestře Ivě Tůmové, která spolupracuje s redakční radou od začátku vydávání našeho časopisu. Díky.

Starozákonní apokryfy vystřídá seriál o apokryfech novozákonních, které se však nikdy do Bible nedostaly. Obsahují mnoho legend, které však pronikly do křesťanských tradic a kultury, aniž si to mnohdy uvědomujeme.

Po sérii pobožností, jejichž autory byli účastníci seniorátního vzdělávání laiků v našem seniorátu, najdete v letošním ročníku sérii článků zamýšlejících se nad obtížnými a méně srozumitelnými biblickými texty z pera (počítače) většinou brněnských kazatelů.

Ostatní rubriky, jako Bylo a Bude, zůstávají beze změny stejně jako Lidé ve sboru. V seriálu Osobnosti české reformace se chceme soustředit na podporovatele reformace z řad české a moravské šlechty. Knihy a Cestování budou zařazovány jen příležitostně.

Jistě bude příležitost k zařazení dalších aktuálních článků a uvítali bychom také vaše dopisy a reakce, které rádi otiskneme.

Vše dobré do přicházejícího roku za celou redakční radu přeje

Jiří Gruber

PŘEČETLI JSME

A Bůh stvořil otce

Při hledání vhodné povídky do období vytváření nových předsevzetí a postojů do nového roku mně padla do ruky knížka Příběhy pro potěchu duše od Bruna Ferrera. Už delší dobu si uvědomuji, že současná společnost víc „fandí“ ženám-matkám a mnohdy nedoceňuje, co všechno dělají dobří otcové. Kéž by ubylo žen, které jsou věčně nespokojené a posléze samy iniciují rozvod. Mám obdiv k mladým aktivním tatínkům, a proto jsem zejména pro ně (i pro své dva syny a zetě) vybrala následující úsměvný text:

Když se Bůh rozhodl, že stvoří otce, začal vysokým a statným tělem. Anděl, který ho přitom sledoval, namítl: „To bude otec? Když děti budou tak malé, proč mají mít tak velkého otce? Vždyť s nimi bude moct hrát kuličky jenom na kolenou, když je bude chtít přikrýt v postýlce, bude se muset sehnout, a když je bude chtít políbit, aby se zlomil vejprů!“

Bůh se usmál: „To máš pravdu, ale když ho udělám tak malého jako děti, nebudou mít ke komu zvedat pohled.“

Potom se Bůh dal do rukou. Uhnětl je velké a svalnaté. Anděl jen pokrčil rameny: „Jak bude takovýma rukama zabalovat dítě do plenek a přebalovat ho, rozepínat a zapínat knoflíčky, a co teprve kdyby měl česat copánek, nebo dokonce vytáhnout třísku z prstu?“

Bůh se usmál: „To vím, ale ty ruce jsou dost velké, aby udržely všechno, co nosí děti v kapsách, a dost malé, aby mohly pohlídat jejich malé tvářičky.“

Bůh začal tvořit dvě největší nohy, jaké kdo kdy viděl. Vtom anděl vybuchl: „To není spravedlivé. Copak si opravdu myslíš, že tyhle dvě lodě dokážou brzy ráno vyskočit z postele, když se miminko rozplácne? Nebo že snad dokážou projít houfem hrajících si dětí, aniž by aspoň jedno nezašláply?“

Bůh se znovu usmál: „Buď klidný, mají úplně správnou velikost. Uvidíš, budou krásně držet dítě, které si bude chtít sednout „na koníčka“, nebo vyhánět myši na chalupě, nebo se budou pyšně nosit v botách, které jsou všem velké.“

Bůh pracoval celou noc. Dal otci málo slov, ale pevný a silný hlas, oči, co všechno vidí, a přesto se dívají klidně a tolerantně. A když se nad svým dílem ještě trochu zamyslel, přidal i slzy. Pak se obrátil k andělovi a zeptal se ho: „A teď už věříš, že otec může milovat stejně jako matka?“

Z knížky Další příběhy pro potěchu duše vybrala Jana Slámová

BYLO

Odpoledne křesťanské služby v Brně I

Letos se konalo o poslední neděli církevního roku, tedy 24. listopadu, v sále Václava Pokorného. Na program bylo velmi zajímavé vyprávění z oblasti všem nám málo známé a tak jsme se rádi něco nového dozvěděli. Život ve věznicích a hlavně poslání vězeňských kaplanů (kterých působí dnes v našich věznicích již 33) nám poutavým způsobem přiblížil bratr Pavel Janošík,

farář sboru ve Velkém Meziříčí, který současně působí na kratší úvazek v poměrně nové věznici v Rapoticích nedaleko Kralic. Mohli jsme si prohlédnout časopisy o vězeňství u nás a již během přednášky padalo mnoho dotazů. Bylo vidět, že nás tato tematika zajímá. Budeme se těšit, že pan farář Janošík vyplní naši prosbu a v některém z příštích Setkávání o tom napíše i pro ty, kteří na přednášce nebyli.

Jako obvykle při podobných příležitostech jsme byli bohatě a s láskou pohoštěni. Jednou větou lze říci, že to bylo skutečně milé pozdně podzimní nebo předadventní setkání.

Lída Marková

Třetí zasedání 40. konventu

Konalo se v sobotu 23. listopadu již tradičně ve sboru Brno II. Předsedou konventu byl po odchodu bratra faráře Marka Zikmunda do moravskoslezského seniorátu zvolen bratr farář Štěpán Hájek a druhou náhradnicí do předsednictva z řad kazatelů se stala sestra farářka Alexandra Hauserová. Druhým náhradníkem seniorátního výboru z řad kazatelů byl zvolen bratr farář Filip Keller a v opakované volbě byla zvolena seniorátní jáhenkou sestra Kateřina Rybáriková, a to do 31.12.2014. Novými členy pastýřské rady se stali bratři faráři Jaroslav Vítek a Ondřej Ruml jako náhradník. Dary ze seniorátního fondu solidarity, do kterého přispěly čtyři brněnské sbory, sbor v Miroslavi a seniorát

z přebytku hospodaření roku 2012, byly rozděleny sborům Hustopeče (6 875 Kč), Moravská Třebová (19 625 Kč), Nikolčice (6 875) Kč a Znojmo (15 000 Kč). Byla odsouhlasena výše celocírkevních a seniorátních repartic na rok 2014 pro jednotlivé sbory.

Po dopolední rozpravě přijal konvent předloženou zprávu seniorátního výboru, poradních odborů a Jeronymovy jednoty. Na vědomí vzal také zprávy ze dvou středisek Diakonie (Brno a Kloubouky u Brna) a Evangelické akademie, jejichž zástupci se účastnili konventu s hlasem poradním. Konvent poslal děkovné dopisy bývalým dlouholetým kurátorům bratru Adolfu Petrovi ze sboru v Rovečném a sestře Jiřině Marešové ze sboru ve Znojmě.

Tématem konventu byl výhled na samofinancování církve, který osvětlil náměstek synodní kurátorky bratr Pavel Stolař. Po jeho výkladu, v kterém představil různé modely budoucí strategie církve, následovala podnětná rozprava. Odpoledne schválil konvent hospodaření seniorátu za rok 2012, rozpočet na rok 2014 a schválil několik návrhů, které se týkají seniorátu, a návrhy k projednání na synodu. Je mezi nimi i návrh na sloučení sboru v Hraběticích se sborem v Miroslavi. Další usnesení uložilo všem sborům vypracovat do 30. května 2014 posouzení všech staveb, které jsou v majetku sboru.

převzato z informačního měsíčníku Brněnského seniorátu

Nová kniha o Jaroslavu Šimsovi

V pondělí 25. listopadu byla v 17 hodin v sále Václava Pokorného malá ymkařská slavnost. Čtenářům byla představena životopisná kniha Mileny Šimsové: „Svět Jaroslava Šimsy“. Knihu vydalo evangelické manufakturní alternativní nakladatelství Eman za podpory brněnské YMCY. Přispěl na ni také Nadační fond Přemysla Pittra a Olgy Fierzové a Nadační fond Věry Třebické-Řivnáčové. Slavnostní uvedení knihy na trh zahájil nakladatel Tomáš Trusina,

který je farářem v Benešově u Prahy. Zmínil, že doposud nevydali tak objemnou knihu. Představila ji PhDr. Eva Šimková. O hudební doprovod se postarali muzikanti Víťa Holata hrou na saxofon a Petr Fučík, který preludoval na zvláštní nástroj vymyšlený Víťou Holatou. Ukázky z díla Jaroslava Šimsy přečetl jeho pravnuček Petr Hrudka. V jeho podání přítomní uslyšeli také vzpomínku Viktora Fischla na Jaroslava Šimsu nazvanou „Krásný člověk“ z roku 1968. Večer zakončila PhDr. Milena Šimsová. Pak bylo občerstvení. Účastníci slavnosti se dlouho nemohli rozejít, kupovali si knihu, která byla v prodeji s 15% slevou, prohlíželi si další knihy, které vydal Eman, a povídali si. Byla to vydařená slavnost.

Blahoslav Šimek

OTAZNÍKY NAD BIBLÍ

*„Záhube propadlá babylónská dcero,
blaze tomu, kdo ti odplatí
za skutky spáchané na nás.
Blaze tomu, kdo tvá nemluvněta
uchopí a roztříští o skálu.“*

Ž 137,8.9

Máme před sebou jedno z velmi obtížných biblických čtení. Jak mu máme rozumět?

Obtíž, kterou nám působí závěr 137. žalmu, je dána jednak brutalitou uvedených násilností. Je ovšem dána i tím, že nejde o vyjádření neutrální: žalm dokonce aktéra násilností prohlašuje za blahoslaveného. Ale ještě navíc, jedná se o slova modlitby, možná dokonce společné modlitby liturgické. Jak se lze něco takového modlit?

Nesnáze s tímto textem se projevují různě. Někdejší diskotéková skupina Boney M ve svém hitu Rivers of Babylon doslovně zpívala žalm 137, ale raději jen do 4. verše. Římskokatolická církev učinila před několika desítkami let zcela ojedinělé rozhodnutí tzv. kletebné žalmy (58, 83, 109) a části některých dalších žalmů ze svých bohoslužebných čtení vyřadit. Ostatně i při protestantských bohoslužbách slyšíme tato čtení velmi zřídka a náš Evangelický zpěvník uvedené verše žalmu kvapně přeskakuje slovy: „Pán nechť se rozpomene na zdi města, kdo bořili je, ty ať soudem trestá.“

Důvodem našich obtíží je nejspíše skutečnost, že jsme v naší době formováni Novým zákonem, případně z něj vycházejícím humanismem. Chceme se nechávat vést Ježíšovou výzvou k lásce ke druhým lidem, dokonce právě i k vlastním nepřátelům: „Milujte své nepřátele a modlete se ty, kdo vás pronásledují.“ (Mt 5,44).

Avšak i kletebné žalmy a další příbuzná vyjádření jsou součástí inspirovaného Písma svatého. Musel být důvod, proč sem byly také zařazeny. Jejich zvěst má nějakým způsobem souhlasit se zvěstí ostatních spisů Písma.

Předně, u kletebných žalmů ani u našich veršů žalmu 137 nenacházíme žádné vnější známky toho, že by se z celku žaltáře nějak vydělovaly. Můžeme odsud usuzovat, že nepředstavují jeho specifickou část, nýbrž jsou součástí celku.

Stejně jako ostatní žalmy jsou také slova žalmu 137 slovy prorockými. Nepřítelem, o kterém v žaltáři čteme, není myšlen náš obtížný soused, ale - ve stručnosti řečeno - nepřítel Božích záměrů. V době, která je v žalmu nastíněna, byli takovými nepřáteli Babyloňané: pronásledovali a utlačovali Boží lid - Izrael. Babylonská dcera, o které zde slyšíme, tedy představuje pokračovatele, novou generaci takového nepřátelského postoje.

Žalm nevyzývá k odplatě, ani není přímlovou za odplatu či pomstu nepřítelům. Ten, kdo se tento žalm modlil, si naopak uvědomoval, že spravedlnost nemá ve své kompetenci. Spravedlnost je v Božích rukou a jedině on má právo odplácet. Žalm nicméně vyjadřuje přesvědčení, že blaze bude těm, kdo se na realizaci spravedlnosti budou podílet.

Žalm 137 konečně není modlitbou, kterou by mohl vyslovovat kdokoli a kdykoli. Jde o extrémní vyjádření pro extrémní situaci: nabízí slova k modlitbě těm, kdo se nacházejí v situaci žalmistově: kdo jsou - jako Boží lid - pronásledováni a utlačováni. Ti je tedy smejí užít pro svou modlitbu za Boží zásah.

Přesto zůstává otázka: jak je vůbec možné takové vyjádření vyslovit jako modlitbu? - Dietrich Bonhoeffer, který každý den četl žalmy jako svou modlitební knihu, o žaltáři kdysi napsal: „Není vyjádření zbožnosti nebo bezbožnosti Božího lidu, které by zde nepřišlo ke slovu.“ To také znamená, smíme se modlit i tehdy, když nás přemohla agresivita. I tehdy, když nám chybějí slova k vyjádření našeho hněvu a rozhořčení, v žaltáři taková slova najdeme. Žalmy nás navíc zvou, abychom ve své tísní, vzteku, obavách - stejně jako ve své radosti a vděčnosti - nezůstávali osamoceni, ale vyslovili je směrem k Tomu, který je naším protějškem. Ten, jehož jméno smíme vyslovit, i taková naše slova unese. A bude tak milostivý, že na ně neodpoví. Už jeho pouhá přítomnost bude ale naši situaci měnit.

Ostatně, slova o „babylonské dceři“ chápeme - jak jsme již zmínili - obrazně, jako metaforu. Proč tedy nechápeme obrazně i slova o „nemluvněti“ a „tříštění o skálu“?

Martin Horák

EVANGELICKÉ KOSTELY A MODLITEBNY

Evangelický sbor ve Svitavách

Svitavy se sedmnácti tisíci obyvateli leží na severozápadní Moravě ve Svitavské pahorkatině. Město bylo do 2. světové války převážně německé a v letech 1938-45 se nacházelo v německém záboru, i když neleželo v pravém slova smyslu v příhraničí. Po válce byli Němci odsunuti a dosídlováním pohraničí se

přistěhovali také mnozí evangelíci z Čech, Moravy a evangelíci a.v. ze Slovenska.

Ve Svitavách byl do konce poslední války augsburský německý evangelický sbor, který vznikl ze sboru v Moravské Chrastové, ke konání bohoslužeb měl jen pronajatou místnost.

Po válce, díky činnosti faráře Videmena z Borové a dalších bratrů, zvláště Josefa Dědiče, po dva roky starosty Svitav, získali adresy asi 1 500 novoosídlených evangelíků.

Svitavský sbor byl nejprve kazatelskou stanicí Borové a od 1. dubna 1948 farním sborem a už před tím byl obsazen vikářem, pozdějším farářem Karlem Lovečkem (1946 - 1971), který před tím působil 14 roků v tehdejší Jugoslávii. Sbor se scházel nejprve v provizoriu v kulturním domě a v roce 1950 koupil patrovou vilu na Poličské ulici č. 3 za 380 000 Kč, zřídil tam faru a v roce 1952 modlitebnu. Dům byl za

faráře Josefa Valenty několikrát opravován, naposledy před nástupem nynějšího faráře Filipa Kellera v roce 2009.

Už jsem jmenoval bratra kurátora Dědiče a připomenu ještě kurátora i předčitatele kázání Jana Dvořáka, kterého neodradila ani nesmyslná obžaloba, že funkce zneužívá k protistátní činnosti. Jako kurátor sboru roky působil bratr Timoteus Kadlec, činný i v seniorátním výboru, a nyní je kurátorem JUDr. Petr Čarda, kterého známe také jako seniorátního kurátora Brněnského seniorátu ČCE v letech 1986 - 98.

Celý svitavský sbor má nyní kolem 380 členů a průměrná nedělní účast je třicet účastníků. Nyní má jednu kazatelskou stanicí v Radiměři, ale o té až příště.

Jiří Novák

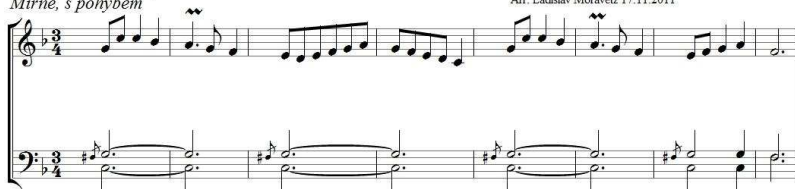
Z NOVÉHO ZPĚVNÍKU

V této rubrice vám chceme představovat písně, které budou součástí nového evangelického zpěvníku. Lidovou písní ze Vsetínska, upravenou bratrem kantorem Moravetzem, zůstáváme ještě ve vánočním období.

Poslouchajte, křesťané

Mírně, s pohybem

Vánoční ze Všetina, B III / 1899 [1901] zapsal Jan Rokyta
Arr. Ladislav Moravetz 17.11.2011

2. Narodil sa Kristus Pán, / z chudické panny jsa Pán nad pány jeden sám;
žádnej radosti, mnohé úzkosti měl jest tam.
3. V chlévě jej položila, / Maria panna krásného syna vložila
mezi hovádky; neb jinde místa neměla.
4. Ó synáčku překrásný, / proč sas tak sklónil, velmi ponižil, jsa mocný?
Dyž všeho dosti máš bez úzkosti, jsa věčný!

ANKETA

Charakteristika sboru

V říjnu se obrátila synodní rada dopisem na staršovstva všech sborů s rozsáhlým materiálem, který obsahuje mnoha otázek. Jejich cílem je otevřít ve sboru a ve staršovstvu rozhovor o směřování každého sboru a jeho budoucnosti. Každý sbor si má s jejich pomocí ujasnit, jaká bude jeho podoba v situaci postupného směřování k samofinancování církve. Rozhodli jsme využít těchto otázek a položili jsme je v každém brněnském sboru vždy jednomu presbyterovi či presbyterce a někomu z mladších členů církve. Odpovědi nechápejte jako oficiální stanovisko sboru. Jsou to názory dvou víceméně náhodně vybraných členů sboru, které nás mají přimět k přemýšlení. Budeme rádi, když nám jako čtenáři SETKÁVÁNÍ pošlete i své pohledy a názory, které rádi uveřejníme.

Jaké jsou přednosti, specifika a zvláštnosti vašeho sboru (silné stránky) a kde vidíte naopak jeho slabá místa? Co se vám ve sboru dlouhodobě daří a co nedaří? Má váš sbor nějaké možnosti, které ještě nevyužil?

Brno I

Náš sbor je typickým velkoměstským sborem. Z toho plynou jeho specifické vlastnosti - jde o sbor velký, pestrý a liberální. Všechny tyhle jeho vlastnosti já považuji za přednosti.

Liberální proto, že zde dává prostor různým důrazům víry, cítím zde velkou toleranci k odlišným názorům a pohledům. To považuji za velmi významné.

Pestrost je také vlastností, kterou považuji za přínosnou. Jak pestrost generační, tak pestrost ve víře i pestrost v činnostech sboru. Každý si zde může najít takové místo, kde může užít své obdarování ve prospěch sboru. Nikdo není vyloučen, odsouzen k pasivitě.

Nedostatkem sboru, který souvisí s jeho velikostí a pestrostí, je podle mne to, že sbor není kompaktním celkem. V rámci sboru vznikají různé skupiny, které jsou poměrně samostatné. S pestrostí a velikostí souvisí také velmi obtížná realizovatelnost akcí pro celý sbor. Vidím částečný problém i v tom, že se sbor schází při bohoslužbách v neděli na dvou místech ve dvou různých časech. Jedinou výjimkou je pak doba prázdnin, kdy se sbor "potká" na bohoslužbách celý. O prázdninách se ale zase projeví jiná vlastnost typického velkoměstského sboru - lidé odjíždějí na chalupy, chaty, dovolené.

Ve sboru se nám podle mne poměrně dobře daří oslovovat hledající "zvenku". Pro tuto činnost pořádáme velmi dobře organizované Kursey Alfa. Daří se zajišťovat i další akce, jako jsou nešpory apod.

A co se nám nedaří? Na rozdíl od úspěšného oslovování hledajících zvenku se nám nedaří dostatečně oslovovat vlastní mládež. Souvisí to pravděpodobně s tím, že ve velkoměstském prostředí je nabídka aktivit pro mládež v současnosti obrovská a je velmi těžké konkurovat mimocírkevním lákadlům.

2. A k otázce možností, které sbor nevyužil - jistě takové jsou, ale nejsem si vědom nějaké možnosti, o které bychom věděli, kterou bychom považovali za dobrou a přínosnou a kterou bychom zavrhlí. Tedy spíše si myslím, že jde o možnosti, které nás zatím nenapadly, o kterých zatím nevíme nebo na které kapacitně v současnosti nemáme.

presbyter, věk 54 let

Jsme sbor velký a bohatý, a to s sebou přináší na jedné straně spoustu možností, na druhé straně také mnoho odpovědnosti a starostí. Jinak jsme sbor živý a otevřený, kde je možné se realizovat a účastnit se rozmanitých sborových aktivit. Daří se nám práce s malými dětmi, dlouhodobě se však nedaří motivovat mládež. Také myslím, že bychom mohli více využívat potenciálu jednotlivých

lidí ve sboru. V poslední době mám radost ze znovuoobnovení kurzů Alfa a ze snahy zapojit nově přichozí do sborového života.

členka sboru, věk 27 let

Brno II

Za pozitivní lze označit, že Brno II je relativně velký sbor, ve kterém je v současné době docela velká skupina lidí ochotných (spolu)pracovat na velmi různých akcích zaměřených na vzdělávání, pomoc druhým lidem, údržbu sborových objektů, na programech pro děti, péči o starší a nemocné (atd.) a zároveň se účastnit služeb Božích. Jako důležité se jeví i to, že v této skupině je významně zastoupena mladší generace a dále že jsou přítomni lidé zdatní v různých odbornostech. A jako velmi dobré vnímám současné obsazení sboru faráři.

Za omezující, či oslabující lze považovat naši „velkoměstskou diasporu“, která lidi ve sboru přes týden atomizuje a předurčuje jejich kontakty jen na neděle a případná setkání ve sboru během týdne. S tím souvisí problémy v hledání lidí do služeb a funkcí, které jsou však obecnější. Jako naléhavou vidím otázku posílení tzv. křesťanské služby. Problémem, který nevím, jak uchopit, jsou misie, a to jak vnitrosborová (kartotéční), tak do našeho bezprostředního okolí, a ekumenické kontakty v Brně.

Jako užitečné se jeví zlepšit kvalitu vnitřních prostor Blahoslavova domu a pak také jejich využití zejména pro církevní, ale také i pro kulturní a podpůrné (nadační) akce. Potenciál je rovněž v dalším (je potřeba říci - investičně náročném) zlepšení a pak využití prostor nájemního domu, případně dvorních a zahradních prostor. Za důležité považuji hledat cesty, jak o existenci a o dění ve sboru informovat „ven“ a současně se naučit podchytit zájem a integrovat ty, kteří by se těmito cestami nechali pozvat. Umíme to vůbec?

presbyter, 61 let

Náš sbor má relativně silnou aktivní členskou základnu, což vnímám jako význačnou přednost. Věkové spektrum našich členů je poměrně vyvážené, nedělních bohoslužeb se účastní stabilní počet bratří a sester od nejmenších dětí po starší generaci. Myslím si, že jsme živým sborem, což se odráží na schopnosti zorganizovat rozličné akce malého i většího rozsahu, jako Noc kostelů, pravidelné hudební nešpory či nedávno proběhlé Bienále pro Diakonii. Sbor se samozřejmě potýká i s řadou problémů, do kterých ze své pozice příliš nevidím, nicméně oceňuji snahu všimát si jich a hledat po ně řešení.

členka sboru, 26 let

Brno-Husovice

Specifika - pořádání necírkevních, např. kulturních aktivit na církevní půdě, pořádání bohoslužeb na necírkevní půdě; účast členů na různých kulturních akcích, které pořádají nebo se na nich spolupodílejí členové sboru, tedy setkávání "mimo sbor".

Silné stránky - z ohlasů lidí mimo církev je asi naší předností otevřenost; člověk, který k nám "zabloudí" ze zvědavosti, nebude odrazován (doufejme) uzavřeností, zvláštním církevním jazykem; výborná kázání a biblické výklady.

Slabá místa - nevím, snad jen doufejme, že brzy doroste další mládež a bude tak dobrá jako ta, ze které se pomalu stala "stářež" vysokoškolská, absolventská, zaměstnaná.

Co se nedaří? Nevím... Nemám asi ten správný odstup. Mám svůj sbor rád.
presbyter, 51 let

Náš sbor považuji za pevné a zároveň otevřené společenství, ve kterém - díky Bohu - vládnou přátelské vztahy a vzájemná podpora jednotlivých členů. Do kostela přicházejí lidé všech generací včetně nadějně početné skupiny dětí. Život sboru pokládám za výjimečně pestrý a přitom ukotvený v pravidelných setkáváních. Kromě tradičních programů (nedělní bohoslužby, konfirmační cvičení, biblické hodiny, schůzky dětí) sbor pořádá bohoslužby v klubu Desert, nešpory v Červeném kostele a festival Husovický dvorek, z internějších akcí pak debatní kroužek, setkávání „střední generace“, výlety, sborová grilování atd. - vše s pozitivním ohlasem. Jako (kladné) specifikum sboru se mi jeví jeho „přitažlivost“ pro lidi spojené s uměleckým a humanitně-intelektuálním prostředím, které s sebou však - možná - nese nebezpečí určité hráze pro lidi s jiným či žádným vzděláním a odlišnými zájmy.

členka sboru, 25 let

Brno - Židenice

Do sboru v Židenicích chodím z konservativního postoje, „že člověk má chodit do blízkosti svého bydliště a sbor chápat jako rodinu, pro kterou se angažuje a má ji rád, i přesto, že někdy s něčím nesouhlasí. Sbor má sympatické prostory i celkovou architekturu. Kromě budovy kostela má i sborový dům se sálem, kuchyňkou a bezbariérovým sociálním zázemím. Sborový sál je obklopen zahradou a dává možnost pořádání sborových i rodinných oslav. Nově zřízené místnosti v suterénu z bývalé garáže, jakož i v suterénu fary usnadňují setkávání mládeže i dělení dětí v NŠ. Přenos bohoslužeb do sborové kuchyně umožňuje matkám s malými dětmi poslouchat kázání, zatím co jejich batolata si hrají na zánovním koberci. Po bohoslužbách lidé rádi zůstávají při rozhovoru s kávou a čajem, případně pečivem, které někdo spontánně přinese. V současné době se v týdnu pravidelně schází kromě dětí na biblické hodiny pokonfirmační dorost i starší mládež, z nichž většina navíc navštěvuje hudební skupinu Chrapot. Návštěvníci kostela se dělí na pravidelné a občasně. Ti oceňují asi liberální přístup ostatních, kteří respektují nepatřičnost otázky: „Co je s tebou, že se objevuješ tak sporadicky“? Modernost kázání imponuje i nově přichozím, z nichž někteří se rozhodli i do sboru přistoupit. Na druhé straně přibývá těch, kteří pro bezvěrectví svých dospělých

děti jsou „rušeni“ v pravidelné účasti na sborovém životě. Domnívám se, že i toto by mohlo být předmětem pastorační péče. Dál už se radši nevyjadřuji a ponechám si to na interní debatu.

presbyterka, 70 let

CÍRKEV NA OČÍCH

Kaplanem ve věznici

Na počátku mojí kaplanské služby bylo slovo. Začátkem roku 2008 zazvonil telefon a tehdejší hlavní kaplan Bohdan Pivoňka mne oslovil s prosbou, abych zajel do nově zřízené Věznice Rapotice u Náměště nad Oslavou a navštívil jednoho odsouzeného. Ten opakovaně vychovatele žádal o zprostředkování rozhovoru s duchovním. Rozhodl jsem se tehdy, že se za mříže vypravím. Od té doby - samozřejmě po obdržení potřebného pověření k této službě od synodní rady - tam z Velkého Meziříčí, kde

faráruji, jezdím pravidelně. Do dubna 2011 jednou měsíčně jako dobrovolník, pak už každý týden jako kaplan, zaměstnaný Vězeňskou službou České republiky na čtvrtinový úvazek.

Dobrovolné i profesionální duchovní, kteří konají svou službu ve věznicích, zaštiťuje občanské sdružení Vězeňská duchovenská péče. Jedná se o ekumenickou organizaci, jejíž předsedkyní je Renata Balcarová. Členy tohoto sdružení je i všech 33 stávajících vězeňských kaplanů a kaplanek z 10 církví. Tvoříme dosti pestrou a různorodou skupinu, šéfuje nám hlavní kaplanka Květa Jakubalová a již zmíněný Bohdan Pivoňka jako poradce pro duchovní službu - koordinátor. Zbývá dodat, že celkem v naší zemi stojí 35 věznic, ve kterých je nyní umístěno dle oficiálně dostupných údajů (viz www.vscr.cz) okolo 15 500 mužů a 1 000 žen.

Kaplaní a kaplanky pracují jako zaměstnanci vězeňské služby od roku 1998. Při nedávném slavnostním připomenutí tohoto 15. výročí zazněla z úst generálního ředitele velmi pochvalná slova o tom, že kaplaní a kaplanky odvádějí bravurní práci. Dokonce si osobně bez nich nedovede vězeňskou

službu představit. Bylo povzbudivé a zavazující slyšet takovou pozitivní zpětnou vazbu.

Práce vězeňského kaplana či kaplanky se liší podle typu věznice (existují čtyři stupně podle „přísnosti“ - věznice s dohledem, dozorem, ostrahou a zvýšenou ostrahou) a individuálního obdarování. Různá je také míra pracovních úvazků. Ve větších věznicích (např. Praha-Pankrác, Plzeň-Bory, Valdice aj.) je kaplanů více, zpravidla ve složení římskokatolický kněz a protestantský duchovní, a pracují větší část týdne či týden celý. V menších věznicích bývá kaplan jeden a pracuje třeba jen několik hodin týdně. Rapotice jsou středně velkou mužskou věznicí (nyní s cca 500 odsouzenými), vedle mne je tam na stejný úvazek zaměstnán kaplan římskokatolického vyznání. Do naší věznice pravidelně docházejí tři dobrovolní duchovní.

Pro vykonávání bohoslužeb, biblických hodin a vedení osobních rozhovorů má v současné době většina věznic vyčleněn samostatný prostor, který má podobu kaple. V Rapoticích jsme novou kapli slavnostně otevírali koncem listopadu.

Můj pracovní den je vyplněn především rozhovory s odsouzenými. Ty se týkají nejrůznějších témat. Často mluvíme o věcech spojených s pobytem za mřížemi, o vzájemných vztazích na celách či oddělení. Dochází ovšem také na otázky spojené se smyslem života, dotýkáme se bolesti, odloučení, utrpení, viny, trestu, odpuštění a vztahu k transcendentnu či Bohu. Někteří odsouzení mají zájem o literaturu nebo křesťanský tisk, takže jsem také i knihovníkem. Průměrně pět až deset zájemců se účastní bohoslužeb či biblických hodin. Ty jsou většinou velice živé, o diskusi není vůbec žádná nouze, ba naopak. Jistý čas musím věnovat i kancelářské práci, odpovídání na pracovní korespondenci, poradám s dalšími zaměstnanci a vedení pracovního deníku. Občas se stane, že se i některý kolegiální rozhovor promění v rozhovor pastorační. Ano, jako kaplani a kaplanky jsme z principu věci k dispozici i zaměstnancům věznice.

Vězení osobně vnímám jako místo, kde je možno se za určitých okolností setkat se samotným Kristem (Mt 25,31-46). Přesvědčuji se o tom, že opravdu v každém člověku je ukryto pod nejrůznějšími nánosy něco cenného, krásného a dobrého. Něco, co může vyjít na povrch při vzájemném setkání. Jen mít úctu, pokoru, takt a trpělivost to objevovat. Je ovšem nutné vyvážit pozornost a vnímavost s opatrností a ostražitostí vůči těm, kteří by mne chtěli účelově využít a do něčeho nepovoleného vmanipulovat. Zákony, vyhlášky a další nařízení

platí pro všechny zaměstnance velice striktně. I ty musí samozřejmě kaplani a kaplanky dodržovat, protože profesní vzdělávání a skládání zkoušek se týká i jich.

Prostředí věznice a poměry, které v ní panují, mne učí více si vážit věcí, které jsem dříve považoval za samozřejmé. Není zase tak obtížné se za mřížemi ocitnout. Stačila by třeba chvíle nedbalosti za volantem, způsobil bych neštěstí s tragickými následky a následoval by po právu udělený trest.

Práce ve věznici mne přivedla k otázkám a zvažování toho, kdy jsem ve svém životě nástrojem dobra a kdy naopak zla. Snažím se druhé i sebe povzbuzovat k zápasu o to, aby dobra bylo kolem nás alespoň o trochu víc. To je smysluplná a dosti dobrodružná činnost na celý život. Činnost, ve které nám Bůh fandí a dává nám k ní sílu. Mezi nejsilnější chvíle mé služby patří ty, kdy lidé bez vyhlídek a nadějí se začínají dívat na svůj život i na svět nově, očima víry.

Bráním se tomu posuzovat míru viny toho, kdo mne o rozhovor požádá. To je v kompetenci soudu. Hezky to vyjádřila jedna má kolegyně v kaplanské službě a sám bych to lépe nevystihl: „Jde o to přijmout člověka s jeho vinou jako člověka, pozorně vyslechnout, co ho tíží, z čeho má strach, být s ním, mluvit, snažit se ho chápat a srozumitelně mu vyprávět příběh člověka, který jediný byl opravdu nevinen.“

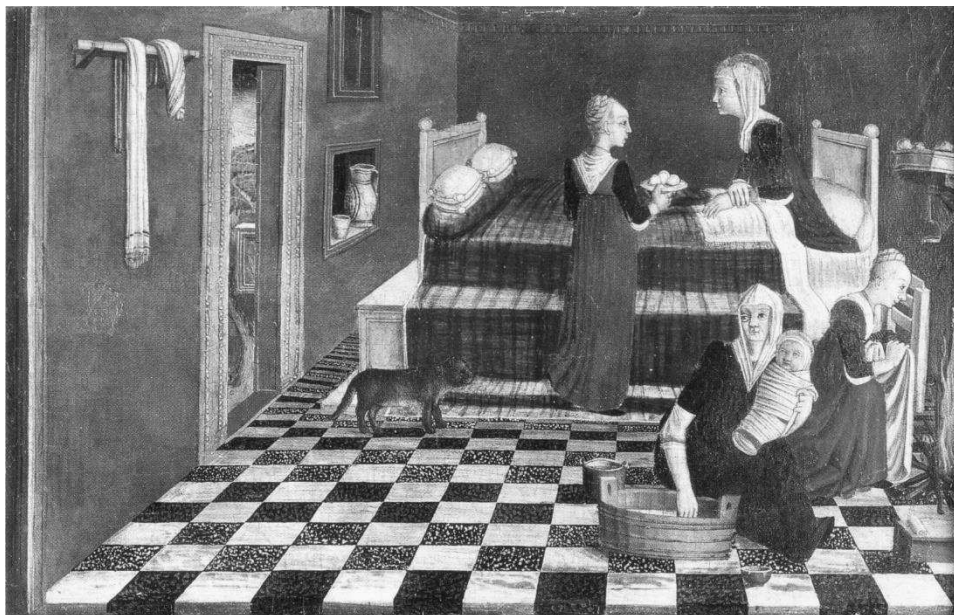
Vážím si toho, že se mi otevřela možnost kaplanskou službu ve věznici vykonávat, stejně jako nabídka vám ji přiblížit.

Pavel Janošík

NEZNÁMÁ EVANGELIA

Je správné, i když nezáživné, si povědět aspoň zjednodušený obsah Neznámých evangelií: Agrafo (nekanonické výroky připisované Ježíšovi), Rukopisné varianty v textu Nového zákona, úryvek z tzv. Tajného Markova evangelia, Zlomky evangelií na papyrech, Tomášovo evangelium, Evangelium Spasitele, Rozhovor se Spasitelem, Židokřesťanská evangelia, Filipovo evangelium, Evangelium Egyptanů, Petrovo evangelium, Mariino evangelium, protoevangelium Jakobovo, Pseudo-Tomášovo evangelium dětství, Pseudo-Matoušovo evangelium, Pilátovský cyklus včetně Nikodémova evangelia a svědectví Jana Malaly, Pověst o Agbarovi a svědectví Josefa Flavie.

Vzhledem k tomu, že prožíváme vánoční a povánoční období, soustředíme se v tomto článku právě na příběhy týkající se doby narození Pána Ježíše. Jsou velmi zajímavé a překvapivé, zvláště pro nás, kdo jsme prošli evangelickou výchovou.

Ilustrace: Narození Panny Marie, 15 stol., italská škola

Anna sedí na posteli, zatímco v popředí porodní bába omývá v plenkách zavinutou malou Marii.

Začneme od rodičů Ježíšovy matky, o kterých není v Bibli ani zmínka. Měli se jmenovat Joachim a Anna o dovídáme se o nich v trochu odlišných podáních z evangelií dětství, např. z Pseudo-Matoušova evangelia... „V té době žil v Jeruzalémě muž jménem Joachim z Judova kmene... když mu bylo dvacet let, oženil se s Izachrovou dceru Annou ze svého kmene, tj. z Davidova rodu. Ačkoli s ní žil po dvacet let, nedarovala mu syny ani dcery.“ Zakázali mu „stát mezi těmi, kteří oběťují Bohu, protože ti Bůh nepožehnal, aby ti daroval pro národ potomstvo“. Joachim odešel z chrámu s pláčem ke svým ovcím a nevrátil se domů. Anna otěhotněla, když byl pět měsíců se stády v horách. Posel řekl Anně: Počneš a porodíš dítě (dceru) a bude se o něm mluvit po celém světě“. Joachimovi sdělil: Já jsem anděl, kterého ti dal Bůh za strážce (a hle anděl strážný), klidně vyjdi z hor a vrať se k Anně, neboť dobré skutky, které jsi konal ty a tvá manželka Anna, byly přeneseny před tvář nejvyššího a bylo vám dáno... potomstvo“, i když spolu neměli žádný styk. Když se dovršilo devět měsíců,

Anna porodila dceru a dala jí jméno Maria. To je teologický základ dogmatu o neposkvrněném početí Panny Marie (ne Ježíše Krista!, ne každý tomu rozumí) vyhlášeného 8.12.1854 Piem IX.

Maria měla vyrůstat v chrámu, přijímat potravu z rukou anděla a asi ve dvanácti letech ji provdali za vdovce Josefa. I Maria porodila bez styku s mužem z Ducha svatého chlapečka (dle Písma) a měla být pannou před porodem, při porodu i po porodu. Porodní bába Salome se o tom chtěla přesvědčit, vztáhla ruku, aby se jí dotkla, ale hned jí ruka uschla. To je základ mariánského dogmatu, které bylo vyhlášeno lateránským koncilem roku 649. Problémem pak zůstávají Ježíšovi sourozenci. Podle apokryfů jsou to Josefovy děti z prvního manželství, a to Jakub, Josef, Juda, Šimon a dvě sestry.

Když si prohlížíme v kostelích betlémy, je u jeslí vždy vůl a osel. Možná je pro vás překvapivé, že v Bibli nic podobného není, pouze v apokryfech. Snad jen velmi vzdáleně je o nich psáno v Iz 1,3: „Vůl zná svého hospodáře, osel jesle svého pána“.

Ovšem v betlémech vedle andělů, pastýřů a ovcí jsou také dle Mt 2. kap. klanějící se mudrci od východu. Dle některých apokryfů to byli tři králové - Kašpar, Melichar a Baltazar, a jak se vžili! V Bibli není nic o počtu, ani o jménech. Dle evangelií dětství to měli být tři králové, prý bratři, a to Melgon (měl kralovat v Persii), Belthasar (v Indii) a Gaspar (v Arábii). V jiných zlomcích se nabízejí další řešení. První (živý) betlém, se zmíněnými zvířaty a postavami, známe od Františka z Assisi, který sestavil v Greciu roku 1223.

Zůstává otázka: Proč nechal Herodes v Betlémě povraždit všechny chlapce do dvou let věku? (Mt 2,16) Odpověď nám chtějí dát opět novozákonní apokryfy: *„Když uplynuly dva roky (od narození Ježíše), přišli z východu do Jeruzaléma učenci... vyptávali se, kde je ten král, co se vám narodil?... když Herodes viděl, že ho učenci podvedli (neoznámili mu, co zjistili), rozzuřil se a dal zabít všechny chlapce do dvou let“* ze strachu o svůj trůn.

Nikdy v kanonických evangeliích není Panna Maria nazývaná Bohorodičkou, a přece se toto označení hojně užívá a je opět základem jednoho ze starých dogmat. Poprvé se objevuje ve variantách Nikodémova evangelia. Dogma bylo vyhlášeno na efezském koncilu roku 431.

Na závěr tohoto článku si neodpustím drobnou poznámku k úvodu Pseudo-Matoušova evangelia, kde autorka zasvěceně píše: „Umělci se od 10. do 15. století nechali textem natolik inspirovat, že dnes už je těžké rozlišovat mezi kanonickými a nekanonickými příběhy Mariina a Ježíšova dětství“. Autorka se samozřejmě mylí, neboť o Mariině dětství není v kanonických evangeliích vůbec nic a z Ježíšova dětství téměř nic.

Jiří Novák

20 let střediska Diakonie Brno - II. část

Zásadní problém zřízení střediska Diakonie spočíval v tom, že v domě darovaném sestrou Zdenou Konvičkovou na Hrnčířské ulici nebyly téměř žádné volné prostory. Byly zde byty obsazené nájemníky nebo nevyhovující nebytové prostory v přízemí a ve sklepech. Přesto se našli lidé, kteří měli odvahu a naději, že se v budoucnu podaří dům opravit a nevyhovující

prostory využít. Nerad bych teď na někoho z těch statečných lidí zapomněl, ale podle mé paměti to byli manželé Slámovi, Kašparovi a bratři Josef Prudký, Jaroslav Vítek a Igor Osvald. Ti spolu s Lubou Vrajem také vytvořili první kuratorium tohoto dceřiného střediska klobouckého Betléma.

Jan Sláma na betlémském kuratoriu dne 21.1.1992 předložil návrh na využití objektu na Hrnčířské ulici v Brně - zpočátku pro pečovatelskou službu a později, po uvolnění a potřebné stavební úpravě, pro následné sociální služby. Výhodou tohoto návrhu bylo to, že nepotřebuje pro zahájení práce velké prostory, protože pečovatelky vykonávají práci v domácnostech klientů. Sestra farářka Eva Pilátová doporučila jako první vedoucí střediska členku sboru Brno II, zdravotní sestru Zdenu Markovou, která toto nejisté povolání přijala a stala se později první ředitelkou střediska. Středisko zahájilo svou činnost v červenci 1993, proto dnes slavíme dvacet let. Díky tomu, že Betlém byl již registrovanou sociální službou, podařilo se získat od Magistrátu první peníze na provoz ještě v roce 1993 a od ledna 1994 již působilo středisko s vlastní právní subjektivitou v rámci Diakonie ČCE - a tak je tomu dodnes.

Po Zdeně Markové vedla středisko dočasně paní Hana Prchalová, která je dodnes jeho sociální pracovnící. V roce 1998 převzala středisko Eliška Soběslavská, v roce 2005 Dagmar Vtípilová a od roku 2007 Jan Soběslavský. K pečovatelské službě postupně přibýlo centrum denních služeb a chráněné bydlení, když se podařilo byty postupně uvolnit a vybudovat nové prostory. Dnes již středisko působí také v Letovicích a v Nosislavi. Přibýlo klientů i zaměstnanců, ale i dárců a podporovatelů.

Chtěl jsem však připomenout jeho možná už trochu zapomenutou historii. Jednak proto, abychom si uvědomili, jak zdánlivě nesouvisející drobné události a okolnosti se mohou někdy spojit a umožnit vznik velkého díla, které díky Boží milosti trvá již dvacet let. Řadě lidí pomohlo a pro jiné se stalo naplněním jejich života. Začínali jsme ve dvou malých místnostech a jen málokdo si dovedl tehdy představit, že bychom ten dům někdy dokázali opravit a celý využít. Ale díky Boží přízni a nadšení mnohých se to podařilo. Na začátku byla jedna česká učitelka, která se zastyděla, že nezná Bibli. Pracovní rodiče, kteří jí odkázali dům, kterého se odmítla vzdát ve prospěch státu. Pár nadšených věřících lidí, kteří obnovili evangelickou Diakonii. A pak mnoho cílevědomé, dobrovolné i profesionální práce, porad, jednání a každodenní služby, kterou si až dodnes předáváme jako štafetu víry, lásky a naděje.

Při této příležitosti bych chtěl vzpomenout kromě výše zmíněných jmen ještě některá další jména lidí, kteří měli myšlenku tohoto vznikajícího střediska na mysli a na srdci: šlo o věrnou členku nového „hrnčířského“ kuratoria Jitku Najbrtovou a zejména Ivu Kernovou, která znala v té době platné sociální právo a dobře nám v něm radila. Architektka Zora Zelená dala výkresovou stavební kulturu našim

živelným a neučesaným nápadům a myšlenkám.

Samostatnou kapitolou byli „správci“, bydlící a pomáhající v domě. Prvním z nich byl student Evangelické akademie v Brně Luba Vraj. Dále správcovali v roce 1998 manželé L. a K. Neubauerovi. A zejména manželé Kateřina a Víťa Rybárikovi současně se správčováním pomáhali při postupných stavebních úpravách v celém domě. Většinu stavebních prací, v těch letech uskutečněných, prováděla stavební firma Žitný, která patří ing. Marku Žitnému z BJB v Brně. Přes členství v ČCE jsme měli tichou oporu v paní Polákové ze sociálního odboru UMČ Brno-Královo Pole. Z několika zahraničních finančních pomocí při budování tohoto zařízení Diakonie ČCE bych chtěl zmínit alespoň dvě církevní instituce: Diakonisches Werk der EKD e.V. ze Stuttgartu - ti nás podpořili v letech 1997 a 1998 celkovou částkou 50.000,-DM, t.j. asi 850.000,-Kč. Ještě předtím v roce 1996 jsme dostali od nadace Katholieke Norden a Juliana Welzijn Fonds z Holandska celkem 41 600,-NLG. Byly také dary z USA i odjinud.

Závěrem bych rád zmínil ještě jedno jméno- paní Alexandra Šerá z Lysic. Je to dcera paní Konvičkové a v době vyřizování pozůstalosti po mamince v letech 1993 a 1994, kdy část rodiny blokovala uvolněné prostory v domě, se zachovala velkoryse a vstřícně a ve spolupráci s Vítou Rybáříkem zpřístupnili přízemní prostory a uvolněný byt v 1. patře po paní Konvičkové pro další rozrůstání střediska.

Přeji brněnskému středisku, aby se mohlo dalších dvacet let dál rozvíjet, sloužit a růst jako dosud.

Jiří Gruber s použitím informací od Jana Slámy

HISTORIE

Jan Karafiát (4.1.1846 - 31.1.1929)

Právě na začátku tohoto roku uplyne 85 roků od úmrtí známého reformovaného faráře a spisovatele Jana Karafiáta. Patřím ke generaci, kde nebylo člověka, od těch nejmenších až po jejich rodiče a prarodiče, kteří by neznali Karafiátovo jméno a jeho u nás snad nejznámější dětskou knížku Broučci, kterou se proslavil, a ani pozdější nepřejícnost minulého režimu tomu nijak nezabránila. Touto knihou se stal známějším než svým teologickým zaměřením a další literární prací. Je obdivuhodné, jak se uměl přiblížit dětem, když sám nikdy neměl ani manželku, ani děti.

Před časem jsme v Praze na vinohradském hřbitově vyhledali jeho hrob. Prolétli nám hlavou nejen broučci s lucerničkami, ale celé Karafiátovo dílo, které bylo ojedinělé a bez snahy se někomu zavděčit.

Narodil se v Jimramově v nepříliš majetné rodině, měl několik sourozenců, za pomoci podpor vystudoval gymnázium a v cizině vysokou školu. Začínal jako reformovaný vikář v Krabčicích, působil jako správce učitelského ústavu v Čáslavi a jeho nejznámějším farářským působištěm v letech 1875 až 1895 byla Hrubá (nyní Velká) Lhota na Valašsku. Tam uplatňoval ve sboru kázání - snažil se o čistou Kristovu církev, vycházel z protestantské ortodoxie. Po Karafiátovi nastoupil do Lhoty farář František Urbánek, ale nebyl tam dlouho, brzy odešel do Prahy a stal kazatelem Svobodné reformované církve.

Karafiát a hlavně Urbánek patřili k blízkým lidem, tehdy ještě ne prezidenta ČSR, T. G. Masaryka (byl přijat do reformované církve v Heršpicích u Slavkova 31.8.1880), on se řadil spíš ke svobodnému protestantismu (je-li to možné tak povědět) a Karafiát s ním polemizoval také v tisku, protože Masaryk nevěřil, že Ježíš je Boží syn. František Urbánek nebyl vzdálený Karafiátovu pojetí v jeho zápase o plnost a čistotu evangelia. I přes věroučné rozdíly kazatel Urbánek pohrboval celou Masarykovu rodinu. Syna Herberta, manželku Charlottu, pana prezidenta a naposledy syna Jana. Pohřební pobožnost všech spočívala ve čtení Písma, a to Ž 23, vybraných veršů z 21. a 22. kapitoly knihy Zjevení a modlitby Páně. Karafiát zase připravoval ke confirmaci na Vinohradech dvě nejstarší děti (jiné prameny říkají tři) a také je konfirmoval. Manželé Masarykovi se slavnosti samozřejmě zúčastnili a Masaryk prý jednou řekl Karafiátovi, že to konfirmační cvičení posloužilo i jim, rodičům. Farář Košut z pražského reformovaného sboru nedělal žádné potíže, ač byl svými názory Masarykovi mnohem bližší. (Volně dle knihy TGM Josefa Smolíka a Jana Štěpána, 2001).

Z předešlého je patrné, že náš jubilant odešel také do Prahy, kde působil jako soukromý kazatel Na Smetance. Od roku 1919, dle knihy Církev v proměnách času 1969, je veden jako ve výslužbě. Jan Karafiát se nikdy nesmířil se sloučením dvou našich reformačních církví na počátku vzniku republiky v Českobratrskou církev evangelickou a zůstal reformovaným.

Všimněme si aspoň trochu jeho literárního díla. Vydával Reformované listy, kam přispíval většinou sám. Ze svého povolání čerpal k pětidílným Pamětem spisovatele Broučků. Právě pročítám Šestnáctero kázání Jana Karafiáta, za množství roků se všechno nějak mění. Jedno jeho kázání má v knize tak 16 stran tištěného textu A5, ani to by dnešní lidé nesnesli. Pro lepší pochopení uvádí množství příkladů ze života a zabývá se věroučnými otázkami, např. přístupu k večeři Páně, což se diametrálně odlišuje od dnešního pojetí. Jeho Revize Bible kralické mně zvláště utkvěla v paměti, protože jsme je v Židenicích jako sbor vlastnili a četli z nich.

Na závěr mi dovolu citát z již zmíněné knihy TGM od Josefa Smolíka a Jana Štěpána: „Karafiát jako Masaryk úzkostlivě se snaží, aby život náboženský chránili před vnějším, ať vlasteneckým nebo politickým znečištěním...Masaryk volá po náboženské opravdovosti, Karafiát po skutečném duchovním probuzení. Jeden i druhý vidí záchranu a pokrok národa v duchovní a mravní výši.“ Možná je to směšné, ale dá se jinak dostat aspoň o krok dopředu?

Jiří Novák

Kavárnička

- 8. 1. Betlémská hvězda - okno do nebes, přednáší pan profesor Miloš Dokulil
- 15. 1. Bratr Jan Franců nás zve do cizích krajů (promítání snímků)
- 22. 1. Konzervatoř
- 29. 1. Bratr farář Jan Pokorný vypráví...

Alianční týden modliteb

Ne 5.1.	ECM Archa. Lýskova ul., Bystrc	Martin Horák ČCE	Jan 2,1-12
Po 6.1.	Slovo života, Nové Sady 37	Josef Knoflíček AS	Jan 4,46-54
Út 7.1.	ČCE, Lidická 79	Jan Asszonyi CB	Jan 5,1-17
St 8.1	CB Kounicova 15	Oldřich Svoboda CASD	Jan 6,1-14
	Křesťanské společenství KC Svratka, Veslařská 56,	Marek Harastej CASD	Setkání mládeže
Čt 9.1.	AC Životského10	Pavel Coufal BJB	Jan 6,1-14
Pá 10.1.	KS Šámalova 15a	Jiří Míšek ES	Jan 9,1-41
So 11.1.	BJB Smetanova 20	Jiří Krejčí KŘS	Jan 1,1-46
Ne 12.1.	CČSH Botanická 1	Petr Dvořáček CB	Jan 20,1-10

Začátky všech setkání jsou v 18:00

Ekumenická bohoslužba u Jakuba

Tak jako každý rok bude se konat v úterý 21 ledna v 19:00 v kostele u sv. Jakuba ekumenická bohoslužba v rámci týdne za jednotu křesťanů. Na její přípravě se podílejí sbory ČCE, CB, BJB, ECM, ECAV, CASD, CČSH a ŘKC.

Židovská barokní hudba v Blahoslavově domě

Srdečně vás zveme k dalšímu hudebnímu nešporu v Blahoslavově domě. Bude se konat v neděli 19. ledna 2014 v 18 hodin a vystoupí při něm soubor Collegium Musicum Brno se svým programem nazvaným Le - EL ELIM („Bohu všemohoucímu“).

Židovskou hudbu období baroka soubor představí ve složení Irena Troupová (soprán), Elen Machová a Jiří Květon (barokní housle), Věra Mikulášková (viola da gamba), Simona Holubcová (theorbovaná loutna) a Lucie Fišerová (virginal).

DÍKY A PROSBY

Pane Ježíši Kriste!

Prosíme tě za lidi, kterým děláš dobře, když se považují za lepší než ostatní. Možná jsou opravdu lepší, obětavější, poctivější a poslušnější - ale jen proto, že k tomu měli lepší podmínky než druzí. Mnohým z nás bylo mnoho dáno, ale o to víc jsme toho často promarnili a pokazili. Prosíme, dej, ať pyšní zmlknou a uvědomí si, že jsou odkázáni na tvou milost stejně jako ti, nad které se tak rádi povyšují.

Prosíme tě za ty, kteří nad sebou zlomili hůl a za svůj život se stydí. Prosíme za ty, kteří to vzdali a nebrání se zlému. Dej, aby k nim našlo cestu tvé pozvání k radosti a vděčnosti za to, co jsme získali díky tvé lásce a oběti. To jediné nás může opravdu změnit.

Prosíme za lidi nemocné, za všechny, kteří mají bolesti, nemohou se v klidu nadechnout a nevědí, zda dožijí zítřka. Dej, ať se nevzdávají a nelitují, ale najdou pomoc skrze své lékaře, pečovatele a přátele, kteří je povzbudí svou láskou.

Prosíme za tuto zemi a společnost, v které žijeme. Dej, ať se lidé nenechají strhnout k nenávisti a lhostejnosti. Dej, ať slušnost, poctivost, pravdivost, obětavost a věrnost jsou a zůstanou hodnotami, které se neopouští pro krátkodobý prospěch. Dej, ať se lháři zastydí, nevěra není samozřejmostí a zloději musí nahradit škodu, kterou způsobili.

Prosíme za ty, kteří ztratili zaměstnání, za ty, kteří nemají kde bydlet, za ty, které opustil životní partner, za ty, kteří zůstali sami a nedokážou se sami zvednout a vzchopit k naději.

Dej, ať neutráčíme peníze za hlouposti a zbytečné drahé dárky, ale dovedeme je využít pro něco trvalého a zbude nám také pro ty, kteří se nemají tak dobře jako my.

Své vlastní životy i životy svých blízkých svěřujeme do Tvé ochrany a svou naději a očekávání do slov modlitby, kterou jsi nás naučil: Otče náš...

Přímluvná modlitba zazněla ve sboru Brno I 8.12.2013

LIDÉ VE SBORU

Brno I

1.1.	Zdena Matochová	72 let
1.1.	Richard Sklenařík	40 let
1.1.	Jakub Vala	20 let
4.1.	František Havránek	85 let
4.1.	Jiří Popelář	40 let
4.1.	Miluše Šubartová	87 let
8.1.	Zdeňka Čápková	80 let
8.1.	Antonín Komosný	81 let
9.1.	Božena Koloušková	83 let
10.1.	Naděžda Makovská	85 let
11.1.	Ludmila Fajbusová	73 let
13.1.	Milada Kunderová	76 let
14.1.	Zdeněk Mráz	85 let
14.1.	Michal Vosínek	50 let
16.1.	Růžena Kotasová	87 let
18.1.	Eva Joklová	89 let
20.1.	Olga Nekudová	90 let
20.1.	Jitka Zahradníková	70 let
21.1.	Zdenka Suchomelová	80 let
22.1.	František Bárta	70 let
23.1.	Petr Herzog	80 let
23.1.	Lubomír Kolman	70 let
23.1.	Miloslava Smetanová	91 let
26.1.	Františka Doleželová	80 let
27.1.	Zdenka Kršková	78 let
28.1.	Vladimíra Měšťanová	86 let
29.1.	Tereza Balvínová	20 let
30.1.	Miriam Smutná	72 let

Pokřtěni byli:

- 8.12. Marie Anna Hloušková, nar. 2013
22.12. Josef Poláček, nar. 2012

Oddáni byli:

- 14.12. Jan Musil a Andrea Hýžová

Rozloučili jsme se:

- 3.12. Alžběta Vlašicová, nar. 1922
10.12. Ing. Pavel Šmíd, nar. 1947

Brno II

1.1.	Vlasta Svobodová	84 let
1.1.	Jiří Válek	75 let
2.1.	Jiřina Štědroňová	70 let
3.1.	Hana Jurdová	73 let
5.1.	Alena Grabicová	60 let
5.1.	Alexandr Petr	40 let
8.1.	Vlasta Horáková	88 let
8.1.	Zdenka Lhotská	60 let
9.1.	Milan Kos	72 let
12.1.	Růžena Albrechtová	90 let
12.1.	Dagmar Hádková	85 let
13.1.	Františka Kolínská	93 let
13.1.	Miloslava Štěrbová	77 let
14.1.	Augusta Rakovská	89 let
14.1.	Vlastimil Vosínek	50 let
15.1.	Naděžda Šebestová	83 let
15.1.	Miroslav Svoboda	40 let
16.1.	Zdeněk Špaček	50 let
17.1.	Alena Havířová	88 let
18.1.	Jaroslava Hájková	92 let
19.1.	Pavel Vojtíšek	78 let
21.1.	Anežka Fidrmucová	91 let
21.1.	Karel Sklenář	72 let
23.1.	Květoslava Hanáková	89 let
24.1.	Jaroslava Rozlílková	73 let
25.1.	Miroslav Václavek	70 let
26.1.	Jana Budínová	71 let
27.1.	Růžena Novotná	77 let
28.1.	Vladimír Vlášil	84 let
29.1.	Marie Sýkorová	91 let
31.1.	Hana Pavlovská	85 let
31.1.	Josef Janča	84 let
31.1.	Jan Bedřich	71 let

Pokřtěni byli:

- 15.12. Benjamin Kazda, nar. 2013
15.12. Daniela Doušková, nar. 2013
29.12. Rozálie Síssová, nar. 2013

Rozloučili jsme se:

- 27.11. Danuše Šlosárková, nar. 1931

Brno I

Poslední schůze letošního roku byla věnována přípravě adventních a vánočních bohoslužeb. V lednu jsou pozváni ke kázání dva kandidáti na místo druhého faráře. Staršovstvo pak rozhodne, kterého z nich navrhne k volbě sborovému shromáždění v březnu 2014. Kazatelé a členové sboru referovali o sborovém dění a plnění úkolů z minulého období. Schválilo na návrh finanční komise prodloužení pracovních smluv sestře Járové a manželům Havlíkovým. Debatovali jsme o lepším využití prostoru sborové kuchyně, kterou bychom rádi renovovali. Počátkem ledna bude mimořádná schůze věnovaná výhledu k samofinancování církve. Pokračuje rekonstrukce výměňikové stanice a byly provedeny prohlídky střech a krovů všech sborových budov včetně drobných oprav. Byla zaplacená poslední faktura na opravu varhan. Kuratorium Blažkova informovalo o plánech na stavební úpravy a zvětšení jídelny a bude požádáno o stavební povolení.

Jiří Gruber

Brno II

Ve svých zprávách oba faráři poděkovali presbyterům a dalším členům sboru za jejich pomoc při přípravě a průběhu Bienále, zajištění listopadového konventu, práci při pečení perníčků do vánočních balíčků pro seniory i při brigádě na farní zahradě. Staršovstvo schválilo výši příspěvku na energie pro oba faráře. Začal sběr dotazníků týkajících se budování sboru, nad nimiž se staršovstvo sejde ke zvláštní poradě v sobotu 4. ledna 2014. Bratr kurátor J. Kučera krátce informoval o průběhu posledního jednání konventu, farář M. Horák informoval dále mimo jiné o plánovaných nešporech a shromážděních Aliančního týdne modliteb, který proběhne začátkem ledna.

Martin Horák

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po – Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo
9. a 20.1.

Úterý:

15:00 DD Věstonická
16:30 dětský klub Ovečky
16:30 biblická hodina pro děti
19:00 příprava NŠ
19:00 modlitební setkání

Středa:

15:00 kavárnička
16:00 konfirmandi I.
16:00 konfirmandi II.
18:00 mládež
18:00 kurz Beta

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených dveří 9. a 23.1.
17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola
11:00 setkání na faře
15:00 třicátníci 20.10.

Brno II

Po – Pá 8.30-11.30

Pondělí:

18:30 staršovstvo
9.a 13.1.
18.30 konfirmační pro dospělé 27.1.

Úterý:

13:00 Diakonie 8.a 22.1.
18:30 Přípravka nedělní školy 14.1.
19.30 setkání střední generace

Středa:

18:00 biblická hodina
19:30 mládež

Čtvrtek:

16:00 vyučování dětí
16:00 konfirmandi
17:00 dorost

Sobota:

9:30 DD Kociánka
11. a 25.1.

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání
v Blahoslavově domě
17:00 Nešpor 12. a 19.1.

Brno – Husovice

Středa:

18:30 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina
20:00 staršovstvo 9.1.

Pátek:

15:30 Husovičtí vřeštani

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání na faře
18:00 Desert 12.1.

Brno – Židenice

Pondělí

16:00 biblická hodina pro děti v Blansku

Úterý:

15:45 BH pro děti
19:00 DŽES – Židenické setkání mladých lidí

Středa:

16:00 konfirmandi
19:00 biblická hodina v Blansku
19:30 staršovstvo 15.1.
19:00 Zpěvy a modlitby z Taizé 15.1.

Čtvrtek:

18:00 setkání ml.mládeže
19:00 biblická hodina

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání u kávy a čaje v modlitebně
18:30 pěv. sbor Chrapot

11.1. veřejné staršovstvo
v 19:00
Téma: Financování sboru

Brno I**Brno II****Brno - Husovice****Brno - Židenice**

5.1.	2. neděle po narození Páně BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber Rch Jiří Gruber	BD Saša Hauserová Tiš 13:45 Martin Horák	Hu Štěpán Hájek Rodinné bohoslužby	1.1. Jiří Šimsa,VP Žd Pavel Kašpar,VP Bl Pavel Kašpar,VP
12.1.	1. neděle po Zjevení Páně BK Pavel Křivohlavý ČK Pavel Křivohlavý	BD Martin Horák Tiš 10:30 Saša Hauserová	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar Bl Pavel Kašpar
19.1.	2. neděle po Zjevení Páně BK Jana Špinarová ČK Jana Špinarová Rch Olga Tydlitátová	BD Saša Hauserová Tiš 10:30 Saša Hauserová	Hu Štěpán Hájek Ma Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar <i>Křestní neděle</i> Bl Pavel Kašpar
26.1.	3. neděle po Zjevení Páně BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová	BD Lubomír Kabíček Tiš 10:30 Saša Hauserová	Hu Štěpán Hájek	Žd Marta Židková Bl Jan Asszonyi
2.2.	4. neděle po Zjevení Páně BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber Rch Jiří Gruber	BD Saša Hauserová Kuř Martin Horák Tiš 13:45 Martin Horák	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar, VP Bl Pavel Kašpar, VP

BK: Betlémský kostel v 8:30 ČK: Červený kostel v 10:00 Rch: Rychmanov v 14:15	BD: Blahoslavův dům v 9:00 Kuř: Kuřim v 10:00 Tiš: Tišnov	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00
---	---	--	--